

การพัฒนาระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลบ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

Development of Accounting System and Internal Control of Community Welfare Fund
in Ban Nai Dong Village, Phetchaburi

รัชชิดา กุฎีศรี* รัตนาภรณ์ ปริดาศักดิ์ และ สรภพ อิศรไกรศีล

Ranchida Kudisi* Ratanaporn Predasak and Soraphop Issaragraiseel

สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

Courses faculty of management science Phetchaburi Rajabhat University 76000

*To Whom correspondence should be address. e-mail : Ranchida-15@hotmail.com

Received: 29 October 2019, Revised: 8 November 2019, Accepted: 15 December 2019

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบบัญชีการวางระบบบัญชี การควบคุมภายใน และเพื่อพัฒนารูปแบบระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดอย่างมีโครงสร้างใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐาน 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินของกองทุน และ 3) ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีและควบคุมดูแลการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านในดงและสังเกตจากเอกสารที่ใช้ประกอบการดำเนินงานนำมาวิเคราะห์ลักษณะของระบบบัญชีและการควบคุมภายในรวมถึงการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบบัญชีของกองทุนในปัจจุบันเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและอัตราการเกิดปัญหาในการทำบัญชีและควบคุมภายในด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านในดงมีรูปแบบการจัดทำบัญชีอย่างง่ายและไม่ถูกต้องตามหลักการบัญชีเนื่องจากผู้จัดทำบัญชีกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านในดงไม่มีความรู้ทางด้านบัญชีมาก่อนและไม่จบการศึกษาทางด้านบัญชีโดยตรง การจัดทำบัญชีในปัจจุบันใช้ความรู้จากการศึกษาในคู่มือจัดทำบัญชี การเข้ารับการอบรมจากเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน ในส่วนของการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านในดงไม่มีการควบคุมภายในที่เป็นระบบแต่คณะกรรมการกองทุนสามารถเข้าตรวจสอบเอกสารรายรับ-รายจ่ายทั้งหมดได้ แนวทางการพัฒนารูปแบบระบบบัญชีจึงเป็นส่วนของการพัฒนารูปแบบของเอกสารและการควบคุมภายในเบื้องต้นเพื่อให้เหมาะสมและง่ายต่อการนำไปใช้งานได้จริงในลักษณะการดำเนินการกองทุนที่มีคณะทำงานจำนวนไม่มาก

คำสำคัญ : กองทุนสวัสดิการชุมชน ระบบบัญชี การควบคุมภายใน

Abstract

This research studied about the accounting format and system of Ban Nai Dong Community Welfare Fund, Tha Yang District, Phetchaburi Province and investigate about the internal control and internal audit of Ban Nai Dong Community Welfare Fund, Tha Yang District, Phetchaburi Province. 6 Samples used in the study consisting of a committee of village funds that are responsible for accounting and supervising operations of Ban Nai Dong Community Welfare Fund, Tha Yang District, Phetchaburi. Samples were specific selected and interviewed by open-ended structured questionnaire, include 1) Basic information, 2) Accounting and financial reporting of funds, and 3) Internal control and internal auditing. Processing and analysis of general data and the rate of problems in accounting and internal control using descriptive statistics, such as frequency, percentage, mean and standard deviation. The research found that: Ban Nai Dong Community Welfare Fund a simple accounting format because of the accountant's knowledge. Accounting prepared by the knowledge from the village fund network. Ban Nai Dong Community Welfare Fund has no internal control, but able to audit all income and expense documents.

Keywords : Community Welfare Fund, Accounting System and Internal Control

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่ส่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ทำทาทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมากแต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิคุณภาพคนไทยยังต่ำแรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี 2558 และโครงสร้างประชากรจะเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์

ท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาวดังกล่าว จึงเป็นที่ตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในระยะยาวได้นั้น ประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้านได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบันให้สอดคล้อง

กับสาขาการผลิตและบริการเป้าหมาย และการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัยที่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ พร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลาสร้างคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ ในช่วงเวลาต่อจากนี้การพัฒนาต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงพื้นที่และเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของเมืองต่าง ๆ ให้สูงขึ้น ทั่วถึงเพื่อเป็นการสร้างฐานเศรษฐกิจและรายได้จากพื้นที่เศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำภายในสังคมไทยลง โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการต่อยอดจากความเชื่อมโยงเชิงกายภาพสู่การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจและชุมชนตามแนวระเบียงเศรษฐกิจต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการกระจายความเจริญในการพัฒนาชุมชนจังหวัดและเมืองตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ รวมถึงพื้นที่เชื่อมโยงอื่นภายในประเทศ [1] ซึ่งจากยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ กำหนดให้มียุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมองว่าการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาทำให้สังคมไทยก้าวหน้าไปหลายด้าน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทยมีความคืบหน้าช้า ทั้งเรื่องความแตกต่างของรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ความแตกต่างของคุณภาพการบริการภาครัฐ รวมทั้งข้อจำกัดในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและเทคโนโลยีของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อไป จึงจำเป็นต้องมุ่งลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน แก้ไขปัญหาความยากจน เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น โดยอาศัยแนวทางการพัฒนาสำคัญ ประกอบด้วย การเพิ่มโอกาสให้ประชากรที่มีรายได้ต่ำสุดสามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง และการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน

ซึ่งการเสริมสร้างศักยภาพชุมชน รัฐบาลมีแนวคิดให้พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสิทธิในการจัดการทุนที่ดินและทรัพยากรภายในชุมชน อาทิ สนับสนุนการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงินแก่ชุมชนและครัวเรือน การปรับองค์กรการเงินของชุมชนให้ทำหน้าที่เป็นสถาบันการเงินในระดับหมู่บ้าน/ตำบลที่ทำหน้าที่ทั้งการให้กู้ยืมและการออม และจัดตั้งโครงการเงินฐานรากโดยมีธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นแม่ข่าย [2] นอกจากนี้ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ [3] ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญ และเดินทางเสริมสร้างสนับสนุนศักยภาพชุมชนในด้านการบริหารจัดการภายในเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีผ่านการจัดตั้งสวัสดิการชุมชน เพื่อเป็นเครื่องมือที่จะสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน โดยใช้ทุนที่มีอยู่ภายในมาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็นการสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงของชนในชุมชน เป็นระบบที่เกื้อกูลระหว่างกันในห้องถิ่นผ่านรูปแบบและวิธีที่หลากหลายตลอดวิถีชีวิตตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บ และตาย ก่อให้เกิดการสนับสนุนการออม การเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย และนำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจนในที่สุด ทั้งนี้ การบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนจะประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องอาศัยทั้งความเข้าใจและความเชื่อมั่นในแนวคิด จำนวนสมาชิก การสร้างความมั่นคงทางด้านการระดมเงินได้อย่างสม่ำเสมอ รวมถึงการบริหารจัดการและการเปิดเผยที่โปร่งใส ซึ่งจากคู่มือการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ปี 2558 โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ [3]

ระบุไว้อย่างชัดเจนว่ากองทุนควรมีระบบบัญชีที่ถูกต้องทันเวลาและสมาชิกมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ผลการดำเนินงานสู่สมาชิก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณะอย่างต่อเนื่อง

ตำบลบ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี เป็นตำบลที่มีวิถีถิ่นเมืองกิ่งชนบท ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร จึงมีโครงสร้างการเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ ส่งผลให้การเข้าถึงสวัสดิการของรัฐที่ได้ในรูปแบบของตัวเงินและสิ่งของช่วยเหลือไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง ประชาชนในชุมชนจึงได้รวมตัวกันจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์จะดูแลซึ่งกันและกันตั้งแต่เกิดจนตายบนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกันมุ่งพัฒนาการจัดการกองทุนให้เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่อยู่อาศัยและเศรษฐกิจ ให้ความสำคัญกับเอกลักษณ์ของชุมชนและบริบทความเป็นไทยในเรื่องของวิถีชีวิตชุมชนภูมิปัญญาชุมชนวัฒนธรรมชุมชนปราชญ์ชุมชน ทูตทางสังคมและทรัพยากรชุมชนผนวกด้วยกันภายใต้การดูแลขององค์กรการบริหารส่วนตำบลบ้านในดงซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมส่งเสริม การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม และมีหน้าที่ต้องทำให้เขตองค์กรการบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชนผู้สูงอายุ และผู้พิการ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายโดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควรจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรการบริหารส่วนตำบลเป็นการจัดการบริหารสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งถือว่าเป็นการจัดสวัสดิการ โดยการจัดบริการสาธารณะจะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบอย่างเคร่งครัดและต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน [4] อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนจะอยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่การดำเนินงานและการปฏิบัติงานยังคงเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตัวแทนประชาชนที่ถูกเลือกจากชุมชนให้มีส่วนร่วมดูแลและบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนซึ่งบุคคลที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการดูแลกองทุนอาจไม่มีความรู้หรือขาดประสบการณ์ด้านการบริหารทางการเงิน การควบคุมภายในและการจัดทำบัญชีที่ถูกต้อง เพื่อบริหารงานให้เกิดประโยชน์ต่อทุกฝ่ายมากที่สุด รวมไปถึงมีความโปร่งใสตรวจสอบได้ จึงมีความจำเป็นที่ผู้ที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนจะต้องมีความรู้และวิธีที่ถูกต้องในการจัดทำบัญชีและการควบคุมดูแลกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้ตามแนวปฏิบัติที่สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) [5] ได้ระบุไว้

จากข้างต้นทำให้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารจัดการระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการบ้านในดง จังหวัดเพชรบุรีให้มีมาตรฐาน มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ด้วยการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงาน ขั้นตอน และวิธีการให้มีความถูกต้องตามแนวคิดและทฤษฎีทางวิชาการ ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการทำบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับศักยภาพและสภาพแวดล้อมของกองทุนสวัสดิการชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์

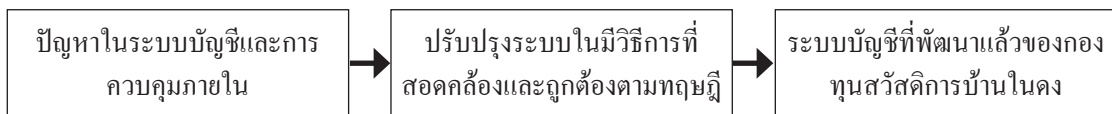
1. เพื่อศึกษารูปแบบระบบบัญชีและการวางระบบบัญชีกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง
2. เพื่อศึกษาการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง
3. เพื่อพัฒนารูปแบบระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาวิจัยเป็นการผสมระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และ วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งจะศึกษาข้อมูลแบบรอบด้าน (Holistic) เพื่อทำความเข้าใจบริบทของชุมชนตำบลบ้านในดงโดยเก็บรายละเอียดและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักการปฏิบัติงาน วัฒนธรรมในการจัดการกองทุน และความสัมพันธ์ของชุมชนกับการบริหารกองทุนสวัสดิการเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การวิจัย พัฒนา และแก้ไขปัญหาเหล่านั้น โดยการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากชุมชนตำบลบ้านในดง และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่ได้จากการค้นคว้าจากวารสารเอกสาร ตำรา และข้อมูลจากสื่อออนไลน์ตลอดทั้งแนวคิดและทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการอธิบายผลของการวิจัยให้มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการตำบลบ้านในดง ที่เป็นผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบภายใน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนบ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 6 คน

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปัญหาในระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงจากนั้นจึงนำมาแก้ไขและปรับปรุงด้วยวิธีและทฤษฎีทางวิชาการจะทำให้ได้ระบบบัญชีกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงที่ได้รับการพัฒนาแล้ว

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลจากตัวแทนผู้เกี่ยวข้องการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง โดยในส่วนของแบบสอบถามจะใช้เกณฑ์การประเมินคะแนนตามแบบของลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ระดับคะแนน 1 – 5 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยทำการบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลในขณะการสัมภาษณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open-ended Question) ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์สามารถตอบได้อย่างเป็นอิสระตามความเหมาะสม ทั้งนี้การเก็บข้อมูลจากประชากร มีรายละเอียดครอบคลุม 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในกองทุนบ้านในดง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินของกองทุนบ้านในดง ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) และปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อที่จะให้ผู้สัมภาษณ์ได้ตอบแบบสอบถามได้อย่างอิสระ และแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของกองทุนบ้านในดง รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในของเจ้าหน้าที่กองทุนบ้านในดง ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบปลายปิด(Close-ended Question) และปลายเปิด (Open-ended Question) เพื่อที่จะให้ผู้สัมภาษณ์ได้ตอบแบบสอบถามได้อย่างอิสระ และแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านในดง รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของอำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล จากแหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนบ้านในดง ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบภายใน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนบ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี และจากแหล่งทุติยภูมิซึ่งได้จากการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทางวิชาการ หนังสืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลทั้งหมดใช้เวลาในการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน มกราคม- เมษายน 2562

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป และอัตราการเกิดปัญหาในการทำบัญชีและควบคุมภายใน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS Version 22 ซึ่งสามารถอธิบายวิธีการทางสถิติและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นอกจากนี้ยังวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการบรรยายและรายงานผลการศึกษาระบบบัญชีการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการหมู่บ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีกรณีวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปประเด็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรครวมไปถึงแนวทางแก้ไขให้กองทุนสวัสดิการชุมชนมีประสิทธิภาพอีกด้วย

6. การสังเคราะห์ นำผลวิจัยที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วถอดองค์ความรู้ สรุปประเด็นปัญหา และนำเข้าสู่การพัฒนาาระบบบัญชีและการควบคุมภายในสำหรับการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงโดยนำเสนอต่อชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ต่อไป

ผลการวิจัย

คณะผู้วิจัยลงพื้นที่ศึกษาและเก็บข้อมูลการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า

1. ส่วนข้อมูลพื้นฐาน

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีและการควบคุมภายในสวัสดิการกองทุนชุมชนตำบลบ้านในดง อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	66.67
หญิง	2	33.33
อายุ		
1). 20-30 ปี	0	0.00
2). 31-40 ปี	1	16.66
3). 41-50 ปี	1	16.66
4). มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	4	66.67
ระดับการศึกษา		

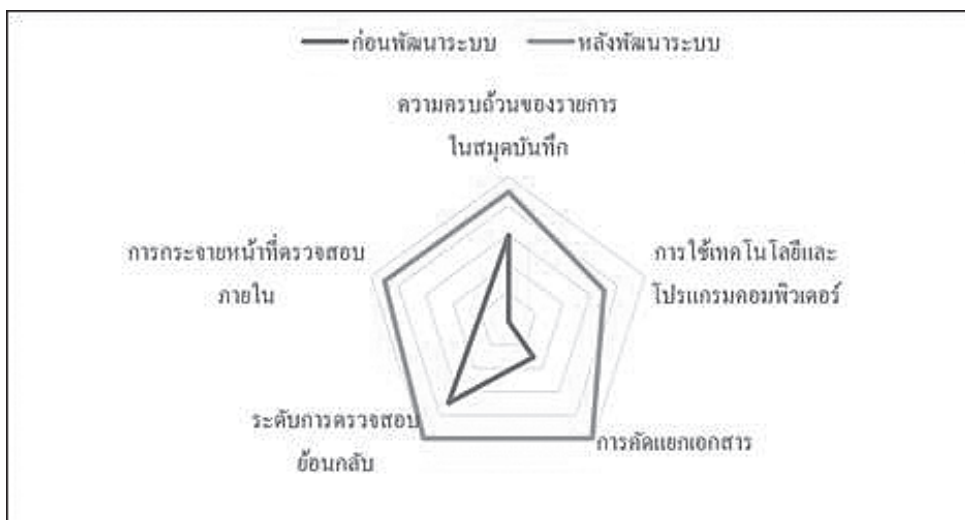
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1).ต่ำกว่าปริญญาตรี	5	83.33
2).ปริญญาตรี	0	0.00
3).ปริญญาโท	0	0.00
4). ปริญญาเอก	0	0.00
5).อื่น ๆ	1	16.67
ระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่องค์กรนี้		
1).น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	0	0.00
2).5-10 ปี	6	100.00
3).11-20 ปี	0	0.00
4).มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	0	0.00
ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการควบคุมภายในกี่ครั้งต่อปี		
1).ไม่มี	1	16.66
2).1-2 ครั้ง	4	66.67
3).3-4 ครั้ง	0	0.00
4).มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	1	16.66
ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการบัญชีกี่ครั้งต่อปี		
1).ไม่มี	5	83.33
2).1-2 ครั้ง	1	16.66
3).3-4 ครั้ง	0	0.00
4).มากกว่า 4 ครั้งขึ้นไป	0	0.00

ร้อยละของผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในคงผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีอายุมากกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.33 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีการเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการควบคุมภายใน 1-2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 66.67 และไม่มีการเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการบัญชี คิดเป็นร้อยละ 83.33 จากการสัมภาษณ์พบว่ายังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินที่ถูกต้องตามมาตรฐานการบัญชีโดยมีสาเหตุเนื่องมาจากผู้จัดทำบัญชีไม่ได้จบการศึกษาทางด้านบัญชีโดยตรง การจัดทำบัญชีของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในคงจึงเป็นการจัดทำบัญชีและจดบันทึกตามความรู้ความเข้าใจโดยอาศัยการศึกษาจากคู่มือการจัดทำบัญชี การเข้ารับการอบรมความรู้บัญชีเบื้องต้น และความรู้ที่ได้รับจากเครือข่ายกองทุนสวัสดิการหมู่บ้านเท่านั้น ลักษณะของการจัดทำบัญชีและจดบันทึกรายการบัญชีของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในคงมีการแบ่งสมุดบันทึกบัญชีเป็น 2 ส่วน คือ สมุดบัญชีรายรับและสมุดบัญชีรายจ่าย ซึ่งในส่วน of สมุดบัญชีรายรับกองทุนจะใช้สำหรับบันทึกรายการในกรณีที่ได้รับเงินจัดสรรจากรัฐบาล กรณีที่กองทุนมีรายรับจากแหล่งอื่น ๆ และกรณีที่สมาชิกนำเงินมาฝากออมในทุกวันที่ 1 ของทุกเดือน ส่วนสมุดบัญชีรายจ่าย กองทุนจะบันทึกรายการในกรณีที่เกิดรายจ่ายกองทุนและการจ่ายค่าสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่สมาชิก โดยภายหลังการบันทึกบัญชีจะมีการจัดทำรายงานทางการเงินของกองทุนทุกงวด

ในส่วนขอแบบฟอร์มและเอกสารที่ใช้ประกอบการลงบัญชี กรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงได้กำหนดเอกสารที่ใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี ได้แก่ ใบสำคัญรับเงิน ใบสำคัญจ่ายเงิน และใบเสร็จรับเงิน โดยมีการจัดเก็บเอกสารหลังบันทึกบัญชีใส่แฟ้มเรียงตามวันที่เกิดรายการและจัดเก็บแฟ้มไว้ในตู้เก็บเอกสารแยกไว้โดยเฉพาะเพื่อเป็นหลักฐานการบันทึกบัญชี ทำให้ง่ายต่อการค้นหาและตรวจสอบรายการในภายหลัง ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ลักษณะวิธีการทางบัญชีของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดง ปัจจุบันพบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงยังไม่เกิดปัญหาจากรูปแบบการบันทึกบัญชีอย่างง่าย เนื่องจากรายการบัญชีที่เกิดขึ้นเป็นรายการในลักษณะซ้ำเดิม ไม่มีความซับซ้อน ทั้งยังมีปริมาณงานไม่มาก สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านในดงยังสามารถใช้ระบบการจัดทำบัญชีแบบเดิมต่อไปได้หากจำนวนสมาชิกยังมีจำนวนไม่มากอย่างปัจจุบัน

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน จากการการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์พบว่า คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงทุกคนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้บันทึกบัญชีเมื่อเกิดรายการ แต่ไม่มีการมอบหมายหน้าที่การทำบัญชีในแต่ละเดือนอย่างชัดเจน ปฏิบัติงานโดยอาศัยความสะดวกเป็นหลัก อีกทั้งยังสามารถเข้าตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับรายรับ-รายจ่ายได้ทั้งหมด ซึ่งลักษณะการปฏิบัติงานดังกล่าวอาจส่งผลให้ไม่เกิดการควบคุมภายในอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากกรรมการทุกคนสามารถปฏิบัติงานร่วมกันในทุกส่วน ไม่มีการระบุนความรับผิดชอบเฉพาะบุคคล ซึ่งทำให้ยากต่อการตรวจสอบหากเกิดรายการผิดปกติขึ้นในภายหลังและเป็นความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดช่องโหว่ในการทุจริตหรือตกแต่งรายงานการเงินได้

3. การพัฒนาระบบ ผู้วิจัยมีความเห็นร่วมกับคณะกรรมการกองทุนว่าควรพัฒนาส่วนของเอกสารในการบันทึกรายการรับ-ฝาก โดยจากแบบเดิม เอกสารของกองทุนสวัสดิการบ้านในดงบันทึกรายการ โดยการเขียนลงสมุดและยังไม่มีความชัดเจน บันทึกบัญชีโดยการนำสัญลักษณ์แทนการเสียชีวิตและการคลอดบุตรมาใส่ในช่องเดียวกับช่องวันที่และไม่มีช่องรายมือชื่อของผู้จ่ายเงิน จึงทำให้ผู้วิจัยทำการปรับรูปแบบเอกสารโดยเพิ่มช่องด้วยชื่อปรับเปลี่ยนสัญลักษณ์เป็นตัวอักษร เพิ่มช่องลงรายมือชื่อของผู้จ่ายเงิน เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบและเกิดการแบ่งช่องการบันทึกรายการอย่างชัดเจนร่วมกับการใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยเก็บข้อมูลร่วม

ภาพที่ 2 แผนภาพการพัฒนาระบบบัญชีและการควบคุมภายในกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านในดง

สรุปและอภิปรายผล

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาวิจัยดังกล่าวมาในข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสามารถสรุปผลการศึกษาร่วมกับวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้จัดทำบัญชีของกองทุนสวัสดิการตำบลบ้านในดงไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีอย่างถูกต้องเนื่องจากผู้ทำบัญชีไม่ได้จบการศึกษาทางด้านบัญชีโดยตรง รูปแบบการจัดทำบัญชีของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงในปัจจุบันจึงเป็นรูปแบบบัญชีอย่างง่ายจากคู่มือการจัดทำบัญชีที่ผู้จัดทำบัญชีศึกษาด้วยตนเองร่วมกับการเข้ารับการฝึกอบรมจากสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและการศึกษาจากเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน อย่างไรก็ตามเนื่องจากกรรมการผู้รับผิดชอบหน้าที่จัดทำบัญชีได้ดำเนินการกองทุนมาเป็นระยะเวลานานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 จึงทำให้เกิดการสั่งสมประสบการณ์นำไปสู่การปรับปรุงระบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาาระบบบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษาอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ของ ชัชวรินทร์ จุลกะเสวี [6] ที่พบว่า ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีส่วนใหญ่ไม่มีพื้นฐานและความรู้ทางด้านบัญชีและการเงินโดยตรง แต่มีประสบการณ์ในการจัดทำบัญชีโดยการศึกษาจากคู่มือและการเข้ารับการฝึกอบรม

2. คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงทุกคนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำที่บัญชีเมื่อเกิดรายการแต่ไม่มีการมอบหมายหน้าที่การทำบัญชีในแต่ละเดือนอย่างชัดเจน ปฏิบัติงานโดยอาศัยความสะดวกเป็นหลัก อีกทั้งยังสามารถเข้าตรวจสอบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับรายรับ-รายจ่ายได้ทั้งหมด ซึ่งลักษณะการปฏิบัติงานดังกล่าวอาจส่งผลให้ไม่เกิดการควบคุมภายในอย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากกรรมการทุกคนสามารถปฏิบัติงานร่วมกันในทุกส่วน ไม่มีการระบุนความรับผิดชอบเฉพาะบุคคล ซึ่งทำให้ยากต่อการตรวจสอบหากเกิดรายการผิดปกติขึ้นในภายหลังและเป็นความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดช่องทางการทุจริตหรือตกแต่งรายงานการเงินได้ นอกจากนี้คณะกรรมการผู้มีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานยังไม่มีความรู้ทางการตรวจสอบและควบคุมภายในที่ถูกต้องอีกด้วย ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยเรื่องระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้าน : กรณีศึกษาอำเภอปรางค์บุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ของ วิจิตรรัตน์ บุญทอง [7] ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบภายในนั้นต้องมีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการจัดทำบัญชี อีกด้วย

3. การพัฒนารูปแบบระบบบัญชีเนื่องจากกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านในดงใช้วิธีการบันทึกบัญชีด้วยมือลงในสมุดบัญชีโดยไม่มีการสำรองข้อมูลไว้ในระบบคอมพิวเตอร์เนื่องจากผู้จัดทำบัญชีไม่เข้าใจและไม่มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่องการจัดการความรู้สู่รูปแบบการจัดทำบัญชีของทุน เมืองบางเขนที่มีประสิทธิภาพ เขตบางเขน กรุงเทพมหานครฯ ที่พบว่า นักบัญชีชุมชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการจัดทำบัญชีกองทุนด้วยคอมพิวเตอร์ ของ ดาวพระศุกร์ ทองคลื่นและคณะ[8] ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันในอนาคตจะทำให้ข้อมูลเสี่ยงต่อการสูญหายและส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ผู้วิจัยจึงพัฒนารูปแบบการบันทึกบัญชีอย่างง่ายด้วยคอมพิวเตอร์ที่มีความสอดคล้องกับหมวดหมู่บัญชีเดิมให้แก่คณะกรรมการทบทวนเอกสารคู่มือบัญชีสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่จัดทำโดยธนาคารออมสิน [9] เป็นแนวทาง นอกจากนี้ยังเห็นควรในการพัฒนาสมรรถนะผู้ทำบัญชีโดยการให้ความรู้เพิ่มเติม เนื่องจากสมรรถนะนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคคลให้ตรงกับความต้องการหรือจุดประสงค์ของกลุ่มองค์กรเป็นอย่างมาก [10]

ข้อเสนอแนะ

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรมีการคัดเลือกผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีที่มีความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีเพื่อปฏิบัติงานบันทึกบัญชีและจัดเก็บเอกสารหลักฐานโดยเฉพาะ
2. เพื่อเป็นพื้นฐานของระบบบัญชีของกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ควรจัดหาคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการบันทึกบัญชีลงในระบบคอมพิวเตอร์ เป็นการป้องกันการชำรุดหรือสูญหายของข้อมูลร่วมด้วย
3. อาจเพิ่มในส่วนของผู้มีหน้าที่สำหรับควบคุมและการตรวจสอบการจัดทำบัญชีของกองทุนสวัสดิการชุมชนซึ่งหากมีการแยกส่วนงานระหว่างกรรมการกองทุนและผู้บันทึกบัญชีออกจากกันอย่างชัดเจนแล้ว กรรมการกองทุนสามารถดำรงตำแหน่งผู้ตรวจสอบและควบคุมภายในในส่วนตรงนี้ได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสองพ.ศ. 2560 – 2564. [อินเทอร์เน็ต]; 2559 [เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nesdb.go.th/download/plan12/สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12.pdf>.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสองพ.ศ. 2560 – 2564. [อินเทอร์เน็ต]; 2559 [เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: http://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=6422.
- [3] สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. คู่มือการดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ปี 2558. [อินเทอร์เน็ต]; 2558 [เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.codi.or.th/attachments/article/7492/manualwelfare2558.pdf>.
- [4] โสภภาพ กล่ำสกุล. รูปแบบการส่งเสริมการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลบ้านในดง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี. การประชุมวิชาการระดับชาติ คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ครั้งที่ 4; 2559; 1:- -
- [5] สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. คู่มือการดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ปี 2558. [อินเทอร์เน็ต]; 2558 [เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.codi.or.th/attachments/article/7492/manualwelfare2558.pdf>.
- [6] ชัชวรินทร์ จุลกะเสวี. การศึกษาระบบบัญชีของกองทุนหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. กรุงเทพฯ: 2553
- [7] วิจิตรรัตน์ บุญทอง. ระบบบัญชีและการควบคุมภายในของกองทุนหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. [รายงานวิจัย]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โกลินทร์; 2559
- [8] ดาวพระศุกร์ ทองกลิ่นและคณะ. โครงการการจัดการความรู้การจัดทำบัญชีกองทุนเมืองชุมชนบางบัวเขตบางเขน เพื่อบริหารจัดการเงินกองทุนเมืองให้มีประสิทธิภาพ. [รายงานวิจัย]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก; 2558
- [9] ธนาการอมลีน. คู่มือบัญชีสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. [อินเทอร์เน็ต]; 2551 [เข้าถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน 2561]. เข้าถึงได้จาก: http://www.villagefund.or.th/uploads/project_news/project_news_5b3c92e83b854.pdf
- [10] ฉัตรนรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี. การพัฒนาสมรรถนะบุคลากรกับการเพิ่มประสิทธิภาพ; วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี: 2560; 2560; 7; 14